

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise a soudkyně Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobce: **Bc. M. H.**

proti

žalované: **Česká advokátní komora**
sídlem Národní 16, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí předsedy České advokátní komory ze dne 17. 1. 2025,
č. j. 10.04-000111/24-0004

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobce se žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalobci nebyl určen advokát k poskytnutí právní služby za úplatu dle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“). E-mailovou žádostí ze dne 13. 11. 2024 doplněnou písemně dne 18. 11. 2024 (dále jen „žádost“) žalobce konkrétně žádal o určení advokáta k zastoupení před

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Ústavním soudem v řízení o ústavní stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 24. 10. 2024, č. j. 27 Co 245/2024-95. Tímto usnesením bylo jako věcně správné (z důvodu bezúspěšnosti nároku žalobce a pro jeho zjištěné poměry) potvrzeno usnesení Okresního soudu v Mělníku ze dne 10. 9. 2024, č.j. 17 C 322/2023-88, jímž bylo z důvodu existence neodstranitelného nedostatku podmínky řízení (překážky věci rozhodnuté) o opětovné žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce z řad advokátů rozhodnuto tak, že řízení bylo zastaveno, neboť o tomtéž již bylo rozhodnuto usnesením Okresního soudu v Mělníku ze dne 14. 5. 2024, č.j. 17 C 322/2023-48 potvrzeným usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2024, č.j. 27 Co 152/2024-63. Řízení před Okresním soudem v Mělníku o ochranu osobnosti žalobce se týkalo sporu mezi žalobcem a praktickou lékařkou pro děti a dorost (žalovaná jako dětská lékařka žalobcova syna měla v opatrovnickém řízení podat soudu lékařskou zprávu ze dne 5. 2. 2021, s jejímž obsahem žalobce nesouhlasí).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaná neurčila žalobci advokáta z těchto tří důvodů:
 - žalobce neprokázal, že mu poptávanou právní službu odmítli poskytnout alespoň dva advokáti (§ 18c odst. 3 zákona o advokacii),
 - žádost zneužívá právo na právní pomoc (§ 18c odst. 5 věty třetí zákona o advokacii),
 - žádost je zjevně bezdůvodným uplatňováním nebo bráněním práva (§ 18c odst. 5 věty třetí zákona o advokacii).
3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázala na to, že Krajský soud v Praze usnesením ze dne 24. 10. 2024, č.j. 27 Co 245/2024-95 potvrdil žalobcem napadené usnesení Okresního soudu v Mělníku jako věcně správné z důvodu bezúspěšnosti nároku žalobce a pro jeho zjištěné poměry. Již z toho je zřejmé, že žalobce bude zjevně neúspěšný se svou ústavní stížností, neboť Ústavní soud nemá důvod věc posuzovat jinak. Jde o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva ve smyslu § 18c odst. 5 věta třetí zákona o advokacii. Současně žalobce v žádosti uvedl jména tří advokátů (M. Č., I. S., R. N.) a doložil e-mail, kterým je požádal o poskytnutí právní služby (*v odůvodnění napadeného rozhodnutí byl poukaz na e-mail ze dne 25. 11. 2024 s požadavkem na zastupování před Evropským soudem pro lidská práva; ve správním spise se však nachází pouze e-mail ze dne 8. 10. 2024, jímž žalobce uvedené advokáty požádal o poskytnutí právní služby – zastoupení před Ústavním soudem – pozn. soudu*). JUDr. R. N., LL.M. je předsedou žalované, který mj. rozhoduje o žádostech o určení advokáta, JUDr. I. S. je ředitelkou pobočky žalované v Brně a je předsedou žalované pověřena k výkonu uvedené pravomoci. Mgr. M. Č. je zaměstnancem žalované a právníkem na pobočce v Brně, který se podílí na výkonu agendy určování advokátů. Tyto osoby jsou s ohledem na jejich vztah k žalované vyloučeny z možného poskytování požadované právní služby, protože jejich jednání by bylo ve střetu zájmů. Uvedení advokáti neodmítli žalobci právní službu poskytnout, vůbec mu ji poskytnout nemohli. Žadatel je přitom povinen vyvinout alespoň nějakou aktivitu k zajištění si advokáta vlastními silami. Žalobce postupoval obdobně jako nyní již v dalších sedmi řízeních před žalovanou, a uvedené skutečnosti jsou mu tedy známy. Přesto uvedené osoby stále oslovuje s žádostí o poskytnutí právní služby, čímž z jeho strany dochází ke zneužití práva ve smyslu § 18c odst. 5 věta třetí zákona o advokacii. Žalobce tedy neuvedl jména alespoň dvou oslovených advokátů, kteří mu odmítli požadovanou právní službu poskytnout, čímž neosvědčil nemožnost zajištění

si právní služby na smluvním základě. V případě, že nejméně dva oslovení advokáti nepřevzou právní zastoupení, je nutno danou skutečnost doložit, což žalobce neučinil.

III. Obsah žaloby

4. Žalobce nejprve v prvním žalobním bodě namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť má za to, že žalovaná neodůvodnila závěr o zjevně bezdůvodném uplatňování práva. Součástí správního spisu není nová žádost o osvobození od soudních poplatků ani odvolání, které měly být podány v řízení o osobnostní žalobě. Není zřejmé, z čeho žalovaná dovozuje, že se situace žalobce od posledního rozhodování soudu nezměnila (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 16. 4. 2024, sp. zn. II. ÚS 3349/23 a dále rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 7. 2024, č.j. 3 A 68/2023-55).
5. Dle druhého žalobního bodu žalovaná svůj závěr o nedoložení neúspěšného oslovení dvou advokátů odůvodnila tím, že žalobce neuvedl jména alespoň dvou oslovených advokátů, kteří mu odmítli požadovanou právní službu poskytnout. Žalobce přitom doložil, že oslovil M. Č., I. S. a R. N. Součástí spisového materiálu přitom není jejich reakce, protože je uvedený závěr v rozporu se správním spisem.
6. Nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí spatřoval žalobce dle třetího žalobního bodu také v tom, že žalovaná nevysvětlila svůj závěr o zneužití práva, tedy proč způsob, jímž žalobce uplatňuje své právo na určení advokáta pro poskytnutí právní služby vůči M. Č., I. S. a R. N., nemůže vést k získání povinného právního zastoupení. Pouze odkazuje na údajný střet zájmů, aniž by konkretizovala konatele vyřízení žádosti a jeho zájmy. Součástí správního spisu nejsou rozhodnutí o vyloučení uvedených advokátů z poskytování právních služeb. Nejistota ohledně uvedených skutkových otázek nevylučuje možné vyřízení žádosti za úplaty JUDr. F. Ch., což znamená, že žalovaná skutkový stav ohledně konatele, způsobu, doby a zájmů vyřízení spolehlivě neprokázala. Je tedy dán rozpor skutkových zjištění se správním spisem a nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí.

IV. Vyjádření žalované

7. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Shrnula dosavadní průběh řízení a odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Upozornila, že napadené rozhodnutí stojí na třech zákonných důvodech.
8. Žalobce zaměňuje oslovení alespoň dvou advokátů s neuvedením alespoň dvou advokátů, kteří mu měli poskytnutí právní služby odmítnout. Navíc jmenoval tři advokáty, kteří mu z podstaty věci nemohli právní službu poskytnout, protože šlo o předsedu žalované, vedoucí pobočky žalované v Brně a o zaměstnance brněnské pobočky žalované. Důvod spočívající ve zneužití práva a nadužívání institutu určování advokátů žalobce vůbec nenapadl; jeho argumentace se vztahovala k odmítnutí poskytnutí právní služby oslovenými advokáty.
9. Zjevná bezdůvodnost žádosti musí být patrná na první pohled (bod 7 ve spojení s bodem 5 napadeného rozhodnutí). S odkazem na bod 16 usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 24. 10. 2024, č.j. 27 Co 245/2024-95 žalovaná uvedla, že z právního hlediska šlo o stav věci rozsouzené, kdy je na první pohled zřejmá zjevná bezdůvodnost žádosti. Odvolací soud žalobci přitom procesně poradil, že jedinou cestou by byla jiná žaloba, resp. změna žaloby.
10. Tvrzení o zneužití práva žalobce nenapadl a zaměnil jej s důvodem dle třetího žalobního bodu. Žalobce je přesvědčen, že mu stát musí k jeho žádosti vždy ustanovit advokáta, nebo

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

mu jej musí určit žalovaná. Jde však o dobrodiní zákona, které je vykoupeno povinností řádně prokázat naplnění zákonem stanovených podmínek.

11. Žalobce se současně vrátil k obstrukci, kterou zkoušel již dříve. Oslovil funkcionáře či zaměstnance žalované, ačkoliv je evidentní, že tyto osoby jsou od počátku vyloučeny z poskytování právních služeb žalobci z důvodu hrozícího střetu zájmů.
12. Žalovaná neví, zda byla ústavní stížnost žalobcem v dané věci podána. Řízení o žalobcově žádosti o určení advokáta je však bezpředmětné, protože v mezidobí skončilo řízení před Okresním soudem v Mělníku (dle portálu justice.cz došlo k pravomocnému ukončení věci 30. 4. 2025). Žaloba byla podána až 19. 3. 2025. Žalobce nyní vede akademický, účelový spor. I kdyby bylo napadené rozhodnutí zrušeno, musela by žalovaná řízení o žádosti zastavit. Postup žalobce je účelový, možná *extra legem*, zcela jistě však *contra bonos mores* a nepodléhá soudní ochraně.

V. Ústní jednání před soudem

13. Při ústním jednání, které se konalo dne 16. 9. 2025, setrvali účastníci řízení na svých procesních stanoviscích.
14. Žalobce odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 1. 2024, č.j. 15 A 87/2022-45 a na další judikaturu správních soudů s tím, že k žádosti o určení advokáta za úplatu je třeba doložit skutečné úsilí zajistit si advokáta, k čemuž postačuje doložit nereagování na e-mail. Žalovaná to však nerespektuje a řádně doložené nereagování na e-mail neuznala. Existuje sice rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2024, č.j. 10 As 141/2024-73, který byl citován také v rozsudku pátého senátu Městského soudu v Praze před necelým týdnem, švindlířskou praktikou byl však dezinterpretován tak, že neobsahoval pasáž o tom, že postačí (řeceno slovy žalobce) „nereakční přístavec“. Žalovaná porušila princip nestrannosti. Současně se nepoučila z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 7. 2024, č.j. 3 A 68/2023-55, který k otázce zjevně bezúspěšného uplatňování či bránění práva uvedl, že žalovaná nebyla oprávněna si sama učinit názor na to, zda jde či nejde o takovou situaci. To by mohla pouze v případě, že byl šlo o zjevnou opožděnost. U nové žádosti o osvobození od soudních poplatků přitom nejde o překážku věci rozhodnuté (srov. nález Ústavního soudu ze dne 20. 1. 2010, sp. zn. I. ÚS 1439/09), neboť je nutno porovnat původní a novou žádost. Zneužití práva k určení advokáta za úplatu je dle mínění žalobce protimluv a nesmysl. Není ani pravdou, že by žalobcem oslovení advokáti byli vyloučeni z poskytování právních služeb za úplatu. K tomu by mohlo dojít pouze na základě § 19 zákona o advokacii.
15. Žalovaná odkázala na vyjádření k žalobě a uvedla, že důvod zamítnutí žádosti spočívající ve zneužití práva žalobce nenapadl. Obstojí však i další dva důvody zamítnutí žádosti. Předmětem řízení o žalobě nemůže být samotné opatrovnické řízení. Zjevná bezdůvodnost je legitimním důvodem zamítnutí žádosti a žalovaná je tuto okolnost povinna posoudit. Vztah správního řádu a zákona o advokacii upravuje § 55a zákona o advokacii. Nyní však jde již jen o akademický spor, neboť řízení před Okresním soudem v Mělníku bylo pravomocně skončilo.
16. Soud při jednání neprovedl dokazování správním spisem, jak navrhoval žalobce, neboť jím se dokazování v řízení před správním soudem neprovádí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008–117, publ. pod č. 2383/2011 Sb. NSS). Žalobcův

návrh na provedení výslechu žalované (resp. zástupce žalované JUDr. H.) soud zamítl pro nadbytečnost.

17. Ve vztahu k listině obsažené ve správním spise s č.j. 10.32-000617/24-0002, č.j. 10.32-000618/24-0002, jejímž obsahem byla výzva adresovaná žalobci k zaslání žádosti v písemné podobě, žalovaná uvedla, že takovýmto spisovým znakem jsou označována nejasná podání, přičemž je-li následně vyhodnoceno, že žádosti nebude vyhověno, přesouvají se pod spisový znak počínající čísly 10.04. S ohledem na skutečnost, že doručení žádosti ani její náležitosti žalovaná nespороvala, nepovažoval soud za potřebné dále zjišťovat, co mělo být na č.l. 3 správního spisu.
18. K dotazu soudu na činnost JUDr. F. Ch. žalovaná uvedla, že brněnská pobočka je odborem č. 10. Určováním advokátů se zabývají čtyři osoby, JUDr. Ch. se nějakým způsobem podílí na přípravě rozhodnutí pro JUDr. S. a totéž činí také Mgr. Č.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

19. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Dále přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti; přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí.
20. Při rozhodování soud vycházel zejména z následující právní úpravy:
21. Podle § 18 odst. 1 zákona o advokacii advokát je oprávněn poskytnutí právních služeb odmítnout, pokud nebyl podle zvláštních právních předpisů ustanoven nebo Komorou k poskytnutí právních služeb podle odstavce 2 a § 18a až 18c určen; ustanovení § 19 tím není dotčeno.
22. Podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak (dále jen „žadatel“), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí
 - a) právní porady podle § 18a nebo
 - b) právní služby podle § 18c.
23. Podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.
24. Podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii komora určí advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně žadateli, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují. Komora určí advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.
25. Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
26. Jak již bylo konstatováno shora, žalovaná neurčila žalobci advokáta ze tří důvodů. Prvním byla skutečnost, že žalobce neprokázal, že mu dva jím oslovení advokáti odmítli poskytnout právní službu. Druhým důvodem bylo zneužití práva na právní pomoc a třetím důvodem

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva. Ze skutečnosti, že žalovaná neurčila žalobci advokáta ze tří odlišných důvodů, vyplývá, že soud by byl oprávněn zrušit napadené rozhodnutí pouze v případě, pokud by v rámci soudního přezkumu neobstál žádný z nich. Obstojí-li totiž během soudního přezkumu alespoň jeden z důvodů, kterým žalovaná zdůvodnila napadené rozhodnutí, není soud oprávněn napadené rozhodnutí zrušit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2021, č. j. 8 As 138/2021-30, bod 14).

27. V prvním žalobním bodě žalobce namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí ve vztahu k žalovanou tvrzenému bezdůvodnému uplatňování práva. Žalovaná dle názoru žalobce neuvedla žádné zjevné důvody, ze kterých by vyplývala nesporná a jednoznačná neúspěšnost ústavní stížnosti.
28. V ustanovení § 18c odst. 5 zákona o advokacii zavedený legální pojem „zjevně bezdůvodné uplatňování práva“ vyložil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 7. 2021, č. j. 8 As 138/2021-30. V něm tento pojem v podstatě postavil na roveň kategorii zjevné neúspěšnosti návrhu dle § 36 odst. 3 s. ř. s. při rozhodování o návrhu na osvobození od soudních poplatků a pro ustanovení advokáta v řízení před soudem a zjevně bezdůvodného uplatňování práva (§ 18c odst. 5 zákona o advokacii). Nejvyšší správní soud vyložil, že *„podstatou obou institutů je neustanovit zástupce a nehradit jeho náklady z veřejných financí pro zbytečnost a nedůvodnost takového postupu. I kdyby byl zástupce ustanoven, jeho jakákoliv aktivita by nemohla vést k úspěchu ve věci. I přestože je tak slovní vyjádření obou ustanovení jiné, jejich význam je v zásadě shodný, pouze pojem použitý v zákoně o advokacii lze považovat za o něco málo širší.“* Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 Ads 19/2005-105, č. 909/2006 Sb. NSS, by zjevná neúspěšnost návrhu podle § 36 odst. 3 s. ř. s. měla být zjistitelná bez pochyb okamžitě, měla by být nesporná a naprosto jednoznačná bez toho, aby bylo prováděno dokazování.
29. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2006, č. j. 3 As 26/2006-69 vyplývá, že při posuzování zjevné bezúspěšnosti návrhu není krajský soud oprávněn učinit si sám předběžný úsudek o právním názoru Nejvyššího správního soudu: *„Závěr o zjevné neúspěšnosti podaného návrhu by si byl soud prvního stupně oprávněn učinit toliko v situaci, kdy by např. kasační stížnost byla podána opožděně, osobou k tomu zjevně neoprávněnou, či by byla podána proti rozhodnutí, proti němuž není kasační stížnost přípustná. Pokud však byla podaná kasační stížnost včasná, přípustná a stěžovatel byl zastoupen advokátem, nebylo možné dospět k závěru, že kasační stížnost zjevně nemůže být úspěšná, neboť Městský soud v Praze nebyl oprávněn činit si závěr o vlastním právním posouzení věci, které bylo kasační stížností napadáno.“*
30. Daný pojem vyložil Nejvyšší správní soud také v rozsudku ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007-72, a to následujícím způsobem: *„Vlastnost „zjevně neúspěšného návrhu“, kterou zákonodárce vyjádřil pojmem „zjevně“, je třeba vykládat jako vlastnost návrhu seznatelnou „na první pohled“, jehož neúspěšnost je bez jakýchkoliv pochybností a dokazování zcela jednoznačná, nesporná a okamžitě zjistitelná. Takovým „zjevně neúspěšným návrhem“ může být např.: opožděně podaná žaloba, opožděně podaná kasační stížnost; návrh na prominutí zmeškání zákonné lhůty, kterou nelze prominout; návrh, který je výslovně (bez meritorního posouzení charakteru a povahy žalobou napadeného úkonu) vyloučen z meritorního přezkoumání, jako je např. kasační stížnost proti usnesení o přerušení řízení.“*
31. Nejvyšší správní soud tedy setrvává zastává názor, že zjevně bezúspěšným návrhem, resp. i zjevným bezdůvodným uplatňování práva mohou být situace, kdy se osoba svým návrhem sice snaží domoci určitého procesního výsledku, ovšem činí to za takových podmínek, které

úspěšnost této procesní aktivity už na první pohled zcela negují. Typickým příkladem zjevné procesní neúspěšnosti (zjevně bezdůvodného uplatňovaného práva) pak mohou být především opožděné žádosti, návrhy či opravné prostředky.

32. Pojem „zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva“ je nadto nutno vykládat úžeji v situaci, kdy se žadatel domáhá určení advokáta pro podání ústavní stížnosti. Ústavní stížnost je totiž pro žadatele poslední možností, jak hájit svá práva zasažená předchozím postupem orgánů soudní moci. Platí přitom, že v řízení před Ústavním soudem se účastník nebo vedlejší účastník může dát zastupovat pouze advokátem v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy (srov. § 72 odst. 3 a § 29 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu). Neurčení advokáta k podání ústavní stížnosti tedy může pro žadatele znamenat porušení práva na přístup k soudu zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny a práva na právní pomoc zaručeného v čl. 37 odst. 2 Listiny tím, že žadateli znemožní efektivně hájit svá práva u Ústavního soudu.
33. Žalovaná svůj závěr o zjevně bezdůvodném uplatňování práva dle náhledu soudu odůvodnila zcela nedostatečně. Shrnutí obsahu rozhodnutí, proti němuž žalobce hodlal ústavní stížností brojit, ani obecné tvrzení, že Ústavní soud nemá důvod posuzovat věc jinak, než jak ji posoudily obecné soudy a vyvodit jiné závěry (s ohledem na to, že jde o věc rozsouzenou), nelze považovat za odůvodnění zjevně bezdůvodného uplatňování práv žalobcem. Žalovaná tedy žádné zjevné důvody, ze kterých by vyplývala nesporná a jednoznačná neúspěšnost ústavní stížnosti, v napadeném rozhodnutí neuvedla.
34. Nad rámec výše uvedeného soud připomíná, že účastník řízení zjevně bezdůvodně uplatňuje právo zpravidla tehdy, je-li již ze samotných údajů účastníkem tvrzených bez dalšího nepochybné, že jeho požadavku nemůže být vyhověno (*např. opožděně podaná žaloba, opožděně podaná kasační stížnost; návrh na prominutí zmeškání zákonné lhůty, kterou nelze prominout; návrh, který je výslovně (bez meritorního posouzení charakteru a povahy žalobou napadeného úkonu) vyloučen z meritorního přezkoumání, jako je např. kasační stížnost proti usnesení o přerušení řízení*). O takový případ však v nyní projednávané věci nešlo.
35. Důvod zamítnutí žalobcovy žádosti spočívající ve zjevně bezdůvodném uplatňování či bránění práva tedy nemůže obstát, neboť žalovaná daný závěr dostatečně neodůvodnila. Podle soudu se v posuzované věci nejednalo o případ, kdy by byla neúspěšnost ústavní stížnosti na první pohled zřejmá. První žalobní bod je tedy důvodný. Jak však bylo soudem již vysvětleno, postačí, obстоjí-li při soudním přezkumu alespoň jeden z více důvodů, které vedly k zamítnutí žádosti.
36. Soud se tedy dále zabýval druhým žalobním bodem týkajícím se neprokázání skutečnosti, že žalobci poptávanou právní službu odmítli poskytnout alespoň dva advokáti. Jak v rozsudku ze dne 4. 9. 2024, č. j. 10 As 141/2024-73 konstatoval Nejvyšší správní soud: *„citované zákonné ustanovení zakotvuje toliko požadavek před podáním žádosti o poskytnutí právní služby Českou advokátní komoru pokusit se zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů. Jinak řečeno, logika zákonné úpravy je zřejmá: určení advokáta má představovat až krajní možnost (ultima ratio) určenou pro případy, kdy žadatel objektivně není schopen si zajistit poskytnutí právní služby sám. Doložení tohoto neúspěšného pokusu pak nepředstavuje nic jiného, než prokázání vynaložení skutečného úsilí takového žadatele. Jak přitom správně uvedl městský soud, „doložení“ tohoto pokusu nepředstavuje žádný formální postup a žadatel není povinen opatřit si jakési „potvrzení“ od advokátů, že ho odmítli zastupovat. Postačuje zcela neformálně doložit, že k tomu skutečně došlo, a to např. zamítavou odpovědí v e-mailu, nereagováním na mail, svědectvím*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

další osoby atp.“ Z dané citace plyne, že žadatel je povinen prokázat (nikoliv pouze tvrdit), že vynaložil skutečné úsilí na to obstarat si právní zastoupení vlastními silami.

37. Soud souhlasí s názorem žalované, že žalobce skutečné úsilí nevynaložil a neprokázal, že mu poptávanou právní službu odmítli poskytnout alespoň dva advokáti. Ze správního spisu je totiž zřejmé, že žalobce o poskytnutí právní služby požádal e-mailem jím jmenované advokáty již dne 8. 10. 2024, přičemž žádal o zastupování v řízení před Ústavním soudem. Jehož žádost o určení advokáta se však týkala ústavní stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Praze č.j. 27 Co 245/2024-95, které bylo vydáno až dne 24. 10. 2024 (a dle údajů obsažených v žádosti bylo žalobci doručeno teprve dne 7. 11. 2024). Žalobce tedy požádal o poskytnutí právní služby jím oslovené advokáty 16 dní před tím, než bylo dotčené usnesení Krajským soudem v Praze vůbec vydáno a téměř měsíc před tím, než mu bylo doručeno a mohl se seznámit s jeho obsahem. Nelze se tedy divit tomu, že v e-mailové žádosti nijak nespecifikoval, čeho se má poptávaná právní služba týkat, neboť tak objektivně ani učinit nemohl. Z právě uvedeného popisu je zřejmé, že žalobce ve vztahu k právní službě, pro kterou žádal žalovanou o určení advokáta, nevynaložil vůbec žádné úsilí směřující k tomu, aby si advokáta skutečně sám obstaral. Žalobcův postup v dané věci jasně ukazuje na účelovost jeho jednání, kterým hodlal toliko formálně naplnit požadavek zákonodárce, což se však s ohledem na shora popsanou časovou souslednost nestalo. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani zjevná chyba obsažená v odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž je namísto shora soudem uvedeného e-mailu odkazováno na e-mail ze dne 25. 11. 2024, jímž měl žalobce tytéž advokáty požádat o zastupování před Evropským soudem pro lidská práva. Tato zřejmá chyba v psaní nemůže sama o sobě způsobit nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť veškeré rozhodné skutečnosti jsou bez obtíží seznatelné z obsahu správního spisu.
38. Soud souhlasí rovněž s názorem žalované, dle kterého žalobce musel vědět, že jím oslovení advokáti se podílejí na vyřizování agendy určení advokátů. Z předchozích řízení muselo být žalobci známo, že jím oslovení advokáti rozhodují o žádostech žadatelů o určení advokáta. Soudu je z úřední činnosti známo, že ve věci sp. zn. 15 A 9 /2023 žalobce již v roce 2022 požádal o poskytnutí právní služby stejné tři advokáty jako v nyní posuzované věci, a stejně tak učinil i v dalších řízeních (namátkou např. sp. zn. 5 A 8/2025). Za této situace muselo být žalobci zřejmé, že z důvodu častých sporů mezi ním a žalovanou (žalobce již podal k Městskému soudu v Praze žalobu proti žalované v celkem 24 případech) mu právě tito advokáti nemohou požadovanou právní službu poskytnout. Tato skutečnost, stejně jako okolnosti popsané v předchozím odstavci, opět ukazují na to, že žalobce nevynaložil (a ani nehodlal vynaložit) skutečné úsilí směřující k tomu, aby si zastoupení advokátem před podáním žádosti o jeho určení žalovanou sám obstaral a soud v tomto směru souhlasí s právním hodnocením žalobcova počínání jako zneužití práva na právní pomoc. Žádným jiným způsobem totiž nelze označit jednání žalobce, jenž bez toho, aby se alespoň pokusil zajistit si právní zastoupení v řízení před Ústavním soudem sám, se bez dalšího obrátil na žalovanou se žádostí o určení advokáta, přičemž k žádosti doloží e-mail adresovaný advokátům, o nichž je mu předem známo, že mu požadovanou službu nemohou poskytnout, a který byl nadto odeslán ještě před tím, než bylo usnesení, které se žalobce chystal ústavní stížností napadnout, vůbec vydáno, z čehož je zřejmé, že tento e-mail se vůbec nemohl týkat konkrétní právní služby požadované v žádosti o určení advokáta. Soud souhlasí se žalovanou, že takové jednání nemůže požívat právní ochrany.

39. Na shora uvedených závěrech nic nemění ani tvrzení žalobce, že „nejistota ohledně uvedených skutkových otázek nevylučuje možné vyřízení žádosti za úplatu JUDr. F. Ch.“. K němu soud pouze na okraj poznamenává, že žalovaná oprávněně konstatovala potenciální střet zájmů žalobcem oslovených advokátů z toho důvodu, že se podílejí na vyřizování žádostí o určení advokáta. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že by žádost teoreticky mohla být vyřízena také jiným zaměstnancem žalované, například žalobcem zmíněným JUDr. Ch. Ten nadto dle vyjádření žalované učiněného při ústním jednání pouze připravuje koncepty rozhodnutí, které na základě pověření předsedy žalované vydává ředitelka pobočky žalované v Brně JUDr. S.
40. Soud uzavírá, že žalobce nesplnil podmínku danou v § 18c odst. 3 zákona o advokacii, neboť neprokázal, že se před podáním žádosti o určení advokáta neúspěšně pokusil (ve smyslu faktické snahy) zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou jím oslovených advokátů. Současně se ze strany žalobce jednalo o zneužití práva ve smyslu § 18c odst. 5 věty třetí zákona o advokacii.
41. Lze shrnout, že napadené rozhodnutí v soudním přezkumu neobstálo pouze ohledně jednoho z celkem tří důvodů, které vedly k jeho vydání (zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva ve smyslu § 18c odst. 5 věty třetí zákona o advokacii). Další dva důvody, pro něž žalovaná neurčila žalobci advokáta, však v soudním přezkumu obstály, a proto není dán prostor pro zrušení napadeného rozhodnutí.

VII. Závěr a náklady řízení

42. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji prvním výrokem rozsudku podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
43. Druhý výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a procesně úspěšné žalované žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 16. září 2025

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.